

JOAN-ENRIC VIVES
Arquebisbe-bisbe d'Urgell
i copríncep d'Andorra

La finestra oberta
Meditació prop de Benet XVI

Pàgina 4

AGÈNCIA TRIBUTÀRIA Pàgina 9

Espanya torna quatre milions en 'tax free'

► La xifra és un 33% superior a la del 2021 i molt similar a les d'abans de la pandèmia

BARBERI NORDIC FOCUS

Irineu Esteve durant l'última cursa del Tour d'Ski. ► Pàgina 13

Esteve és 9è a Alpe Cermis

Francesc Viaplana

ALCALDE DE LA SEU D'URGELL

► Pàgines 6 i 7

«Encadenar dues crisis no ha estat fàcil de manegar»

SALUT Pàgina 3

La resistència als antibiòtics pot ser causa de mort el 2050

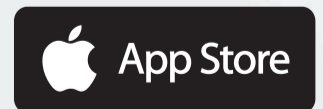
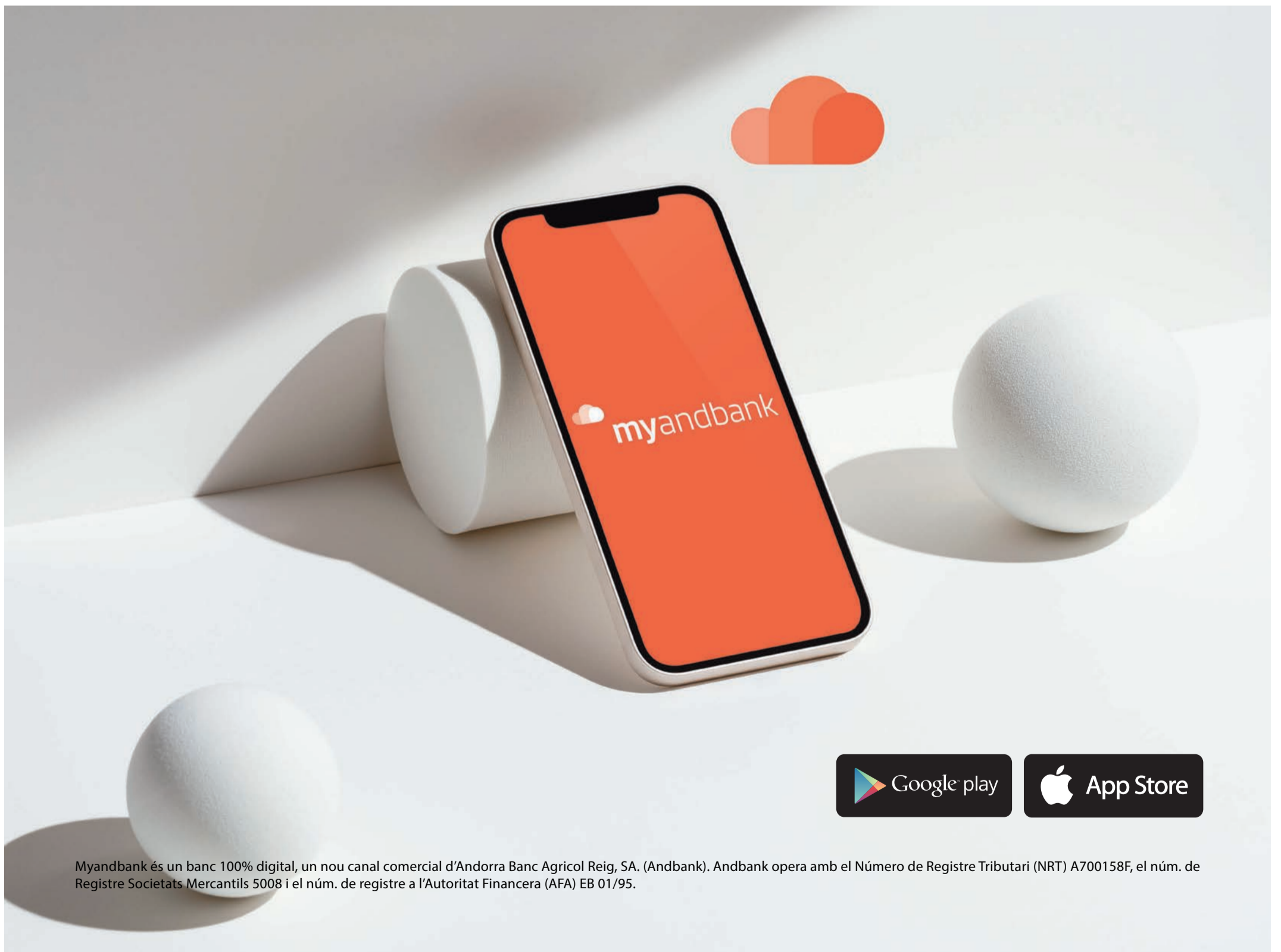
NOTA: la setmana del 3 al 9 de gener del 2023 El Periòdic es reduirà de 24 a 16 pàgines per reestructuració interna i vacances del personal.

ANDBANK /
Private Bankers

Creadors de Progrés

 bizum

myandbank.com

Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agricol Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008 i el núm. de registre a l'Autoritat Financera (AFA) EB 01/95.

Tema del dia

SALUT

PREVENCIÓ

La resistència als antibiòtics podria ser la primera causa de mort al 2050

La capacitat dels bacteris per sobreviure a l'arsenal terapèutic cada vegada va més de pressa

Andorra disposa de grups de treball per evitar la generació i la propagació d'aquests gèrmens

EL PERIÒDICO DE CATALUNYA/ALBERT BERTRAN

► Una imatge d'arxiu de caixes d'antibiòtics.

ANNA CASANOVA
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

Experts de la Unió Europea (UE) asseguren que podrien morir fins a 10 milions de persones cada any per la resistència als antibiòtics a partir del 2050. En aquest sentit, el doctor de la Unitat de Cures Intensives de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell Marc Ayala adverteix que podria arribar a ser la primera causa de mort. Avui dia, més de 35.000 persones moren a Europa anualment a conseqüència d'infeccions relacionades amb superbacteris resistents als medicaments antibiòtics, segons les últimes estimacions del Centre Europeu per a la Prevenció i Control de Malalties (ECDC per les seves sigles en anglès). Pel que fa a Andorra, malgrat estar en contacte amb dos països que tenen taxes de resistència relativament elevades, seguint la tendència de tot el sud d'Europa, «tenim, de forma proporcional, una condició millor i una proporció menor de gèrmens resistents», va indicar Ayala.

La resistència als antibiòtics significa que els bacteris tenen diferents mecanismes pels quals poden sobreviure a l'agressió que els hi suposa un antibiòtic, ja sigui perquè poden bloquejar les formes d'entrada d'aquest, perquè generen enzims que tenen la capacitat de destruir l'antibiòtic, o perquè fan una modificació de diàna, és a dir, es disfressen per no ser reconeguts. Mitjançant aquests tres mecanismes, el que acaba aconseguint el bacteri és poder sobreviure en presència d'antibiòtics. L'origen d'aquest fenomen compta amb diverses hipòtesis. Una d'elles és que la població ha fet un escàs sobre ús d'antibiòtics. Per tant, s'estima que «el mecanisme pel qual Andorra té més multiresistència és perquè n'hem fet un millor ús que els nostres veïns», va afegir.

Tanmateix, el doctor de la Unitat de Cures Intensives va posar èmfasi en el fet que s'han de canviar les estratègies de treball a l'hospital, ja que, «si continuem amb unes polítiques d'ús d'antimicrobians com les que hem disposat fins ara és probable que, malauradament, la predic-

MARC AYALA
DOCTOR DE LA UNITAT DE CURES INTENSIVES

«El mecanisme pel qual Andorra té més multiresistència és perquè n'hem fet un millor ús que els nostres veïns»

«Si continuem amb unes polítiques d'ús d'antimicrobians [...] és probable que la predicció per al 2050 es compleixi»

ció per al 2050 es compleixi». En els últims anys, la capacitat dels bacteris per fer-se resistents als antibiòtics ha anat més de pressa que la capacitat de la ciència i la tecnologia per generar-ne de nous. Així doncs, és molt important la sensibilització dels equips sanitaris i de la població per fer-ne un ús racional dels antibiòtics.

El Principat compta amb grups de treball dedicats a evitar la generació i la propagació de noves resistències. No obstant això, és un país que rep turisme d'altres regions del món, on potser la prevalença de microorganismes resistents és més elevada i són aquestes persones les que, d'alguna manera, porten o conviuen amb aquests microorganismes. Així, Ayala va observar que «hem d'estar pre-

La sensibilització dels equips sanitaris i de la població és molt rellevant per fer un ús racional dels antibiòtics

parats perquè la feina no està feta, és un canvi dinàmic, i segur que queda marge de millora».

Cada cop es treballa més des dels laboratoris de microbiologia per al diagnòstic precoç, i també des de les farmacèutiques, amb l'objectiu generar nous antibiòtics. «Afortunadament, ara com ara podem dir que, amb alguna excepció, tenim antibiòtics per fer front a qualsevol bacteri», va valorar. El problema és que si es fa un sobre ús dels antibiòtics, els bacteris van desenvolupant més mecanismes de resistència. És per això que se n'ha de fer un ús molt meditat i s'ha de monotitzar de molt a prop el pacient que segueix el tractament d'antibiòtic, que és d'ús hospitalari. Si bé l'arsenal terapèutic amb què es compta és suficient per fer front a la pràctica totalitat dels bacteris, «això no ens ha de fer més irresponsables, sinó tot el contrari», va apuntar el doctor, que alhora va asserir que «tenim la sensació que els bacteris van més de pressa, i de moment continuem anant capendavant, però pot ser que en mesos o en escassos anys, aquesta classificació es modifiqui i ens vagi per davant», va cloure. ≡

Editorial

El risc mortal de la resistència als antibiòtics

EL PERIÒDIC D'ANDORRA no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors i tampoc s'identifica necessàriament amb els seus comentaris.

A efectes de publicitat contractada per persones pertanyents a diferents sectors o branques professionals, aquest mitjà no es fa responsable del contingut de la publicitat en relació al disposat en les normes estatutàries o deontològiques que regeixen la professió en concret, la qual qüestió únicament compet a la persona que contracta la publicitat.

En només 20 anys, el 2050, la primera causa de mort a Europa podria ser la resistència als antibiòtics. Així ho apunten diferents investigacions arreu del continent i el doctor de la Unitat de Cures Intensives de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell Marc Ayala. De fet, ja avui cada any moren més de 35.000 persones a causa d'infeccions relacionades amb superbacteris que fan front als medicaments administrats, si bé a Andorra estem una mica millor que els nostres veïns. Segons Ayala, això es deu, bàsicament, a què al Princi-

pat fem un millor ús dels antibiòtics, uns fàrmacs que en els últims anys s'han normalitzat fins al punt de suposar una autèntica sobremedicació que, com veiem ara, pot tenir la seva conseqüència més fatal. La

L'ús abusiu de fàrmacs s'ha normalitzat en els últims anys

resistència als antibiòtics significa que els bacteris tenen diferents mecanismes pels quals poden sobreviure a l'agressió que els hi suposa un antibiòtic, mitjançant diferents mètodes, alguns dels quals molt sofisticats. D'aquesta manera, el doctor andorrà considera que s'han de canviar les estratègies de treball als hospitals, ja que els antibacterians avancen més de pressa que la ciència i la tecnologia i, per tant, la sensibilització que els metges i la població en general tinguem respecte a la qüestió pot suposar la diferència entre la vida i la mort. En aquest sentit, Andor-

ra compta amb grups de treball dedicats a evitar la generació i propagació de noves resistències. No obstant això, no som un país aïllat i el turisme massiu que rebem pot desencadenar en l'aparició de microorganismes resistents més elevats. Així doncs, i malgrat celebrar que actualment disposem d'antibiòtics per fer front pràcticament a qualsevol bacteri, hem de saber que n'hem de fer un ús racional i molt meditat per evitar el seu desenvolupament descontrolat, si no volem que en només uns quants anys ens avanci per la dreta posant-nos en escac.

La finestra oberta

JOAN-ENRIC VIVES

Meditació prop de Benet XVI

Tot just retornat de Roma, de l'enterrament del **Papa Benet XVI**, i a punt de presidir el funeral que al Principat d'Andorra farem per l'etern repòs de la seva ànima, escric aquestes ratlles per compartir alguns pensaments i algunes vivències d'aquests darrers dies, viscuts amb tristesa però sobretot amb acció de gràcies per la persona i la vida del Papa emèrit, que marxà cap a la casa del Pare el darrer dia de l'any 2022. A manera de meditació, fluïen amb emoció els pensaments, fets pregària, agenollat davant el seu cos ja disposat per a la sepultura, als peus de l'altar de la confessió de Sant Pere del Vaticà. Una corrua inesperada de gent del món sencer, de totes classes i edats, anava passant davant el Papa i li oferia un signe de reverència, un petó, una senzilla pregària, o unes llàgrimes de consol i d'amor agraït. Jo m'hi unia, com un fill més, acompanyat pels meus fidels col·laboradors. Un dens silenci ho embolcallava tot i la grandesa de la cúpula de **Miquel Àngel** ens aixoplugava i alhora ens mostrava la petitesa de tota vida humana, sempre feble i mortal.

La mort d'un Papa sempre és un esdeveniment *històric*, però la del **Papa Benet** ha significat una novetat mai vista, ja que havent renunciat feia anys, era enterrat pel seu successor, el **Papa Francesc**, qui ja feia 10 anys que estava elegit. Els ritus s'han adaptat, però l'esperit és el mateix. Ha marxat cap a l'eternitat de Déu

un pare i un germà gran dels catòlics del món. Un gran creient, un teòleg eminent i un pastor bondadós preocupat pel seu ramat, que quan no ha pogut guiar-lo perquè les forces l'havien abandonat, va tenir la humil gosadia de dimitir, i fer que un altre més jove el succeís. Una gran prova de la seva confiança en Déu que, en darrer terme, és qui guia i porta l'Església, i tot ho proveeix amb saviesa i amor.

Es va definir en ser elegit Successor de l'apòstol **Pere**, com «un humil servidor de la vinya del Senyor», i va haver de passar de ser un treballador amagat al servei de la doctrina de la fe i la tradició de l'Església, a ser pastor universal i catequista viatger, a ser un governant que ha d'urgir el canvi i la penitència de la comunitat quan descobreix abusos o corrupció, i ha d'enfortir l'esperança predicant l'Evangelí i mantenint encontres multitudinaris, ell que era tímid i retret però coratjós en la seva fe i en la recerca de la veritat. Fou espectacular el seu primer viatge a Colònia, al seu país natal, on jo també hi vaig participar, en una trobada festiva amb centenars de milers de joves. Després vingueren altres viatges i discursos famosos: Anglaterra, Estats Units, París, Berlín, Auschwitz, Turquia, Àfrica, Amèrica... I també Santiago i Barcelona. La seva vinguada entre nosaltres per a la dedicació de la Sagrada Família marcà una fita en el seu ministeri. Ell mateix va re-

velar que havia estat la missa més impactant de la seva vida.

Ens ha ajudat en els seus anys de pontificat de moltes maneres. Com a pastor i mestre de la fe, com a *humil servidor dels servidors de Déu* (el bell títol que porten els Papes des de **Sant Gregori el gran**) i com a il·luminador i continuador del camí emprès per l'Església després del Concili Vaticà II, on ja havia participat com a jove assessor dels pares conciliaris. Nomenat per Pau VI. Arquebisbe de Múnic i Cardenal, fou cridat per **Joan Pau II** a servir la doctrina de la fe, i tingué un paper definitiu en la gran obra del *Catecisme de l'Església Catòlica*, extraordinari compendi de la fe catòlica.

Nosaltres, els andorrans, li estem en deute. Afavorí la signatura de l'Acord (Concordat) entre la Santa Seu i el Principat d'Andorra, distingí el Bisbe d'Urgell amb el títol d'arquebisbe i beatificà el primer grup dels nostres preveres diocesans màrtirs de la persecució religiosa del segle XX, Mn. **Josep Tàpies** i companys. Ell encensà emotivament les seves relíquies a Sant Pere del Vaticà i saludà per primer cop, en llengua catalana, el nostre ambaixador davant la Santa Seu a la plaça de Sant Pere. Molts motius d'acció de gràcies i de reconeixement agraït. Preguem per ell i que el seu exemple i intercessió ens ajudi a nosaltres. ≡ **Arquebisbe-bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra**

Molt més
que un plaer
exclusiu.

DES DE 1998

the cigarshop
ANDORRA

Avinguda Meritxell, 40
AD500 Andorra la Vella
Tel. (376) 826 515

Carrer de la Unió, 2
AD500 Andorra la Vella
Tel. (376) 853 400

Carrer Major, 23
AD200 Pas de la Casa
Tel. (376) 855 216

www.thecigarshop.ad

La tribuna

Alguaire i la Seu, la sort de tenir dos aeroports

Des de Lleida no s'exporta, però sí que és la base de diverses escoles de vol i de formació de pilots

FRANCESC

Guillaumet

Des que el govern tripartit de la Generalitat va anunciar que faria un aeroport a Lleida (no podien triar un lloc més adequat perquè fins i tot el garrotxí de Lleida diu allò de «aire, aire, aire, la festa major d'Alguaire») en vaig ser un ferm defensor. Tothom se'n fotia que Lleida tingués un aeroport, però eren temps de vaques grasses. Si les finances no eren tantes, hi havia capacitat d'endeutament i la cosa prometia. Passada una dècada, però, Alguaire no acaba de remuntar el vol i sí que ho fa l'Aeroport d'Andorra-La Seu d'Urgell, que des que va implementar la ruta d'Air Nostrum cap a Madrid ha fet créixer el número de passatgers fins a duplicar-ne la xifra.

Encara recordo ara les notícies que hem arribat a escriure sobre el sistema d'aterratge amb GPS que va tardar en arribar. No sé ben bé per què, però el govern d'Espanya es feia el ronso malgrat la demanda de l'empresariat, que en una de les Trobades Empresarials al Pirineu que se celebren a la Seu d'Urgell en va fer una ferma defensa. Un cop l'aeroport ha començat a enlairar el vol, doncs, la cosa ha remuntat. És evident que en això hi ajuda l'aposta del Govern d'Andorra de contribuir a tenir en actiu aquesta línia. De fet, el ministre **Jordi Gallardo** havia anunciat que també hi hauria un enllaç amb altres ciutats europees, com Lisboa (important pel número de residents portuguesos que hi ha al Principat) i París. Ara desconec si tardaran més o menys en arribar, però el cert és que la primera línia que ha començat a funcionar, la de Madrid, ha impulsat a l'alça l'aeroport.

RADIOSEU

Els que som de Lleida i ens agrada defensar la nostra catalanitat ponentina més enllà del centralisme de tota capital, tenim dos aeroports que ens porten a Mallorca (el d'Alguaire) i a Madrid (el de la Seu). Cal dir que a Lleida ciutat i rodalies ja estem molt ben connectats amb la *villa y corte* perquè l'AVE ens deixa en dos hores i mitja a l'Estació d'Atocha. Ara bé, per la gent de mitja demarcació de Lleida cap amunt i del Pirineu, ja sigui el de Lleida, part del de Girona o el Principat d'Andorra, tenir un aeroport com el de la Seu amb un enllaç a Madrid està més que bé. Si finalment, com deia **Gallardo**, s'amplien els vols cap a Lisboa i París serem molts els lleidatans que optarem per pujar cap a la Seu per agafar l'avió. Ens estalvi-

Alguaire no acaba de remuntar el vol i sí que ho fa Andorra-La Seu, que ha duplicat el nombre de passatgers en la ruta amb Madrid

arem l'entrada a Barcelona i els parquings mastodòntics i, a més, podrem gaudir una estona de l'Alt Urgell. Mentre això no passi, però, des de casa estant només podem agafar l'avió cap a Mallorca (durant l'estiu també a Menorca i Eivissa, que com a destins turístics no estan gens malament).

Quan es va fer aquest aeroport es va dir que serviria bàsicament per a l'exportació, una cosa que finalment no ha passat. D'entrada, sembla que els usos comercials de l'aer-

oport no tenen massa futur. Deia que només hi ha connexió amb Mallorca i els vols dels esquiadors britànics i suecs que feien servir Alguaire com a porta d'entrada a les estacions d'esquí (generalment a les del Principat d'Andorra) s'han acabat o no passen pel seu millor moment. L'exportació tampoc no funciona, tot i ser Lleida una potència agroalimentària que ven a mig món. Fa uns anys, el geògraf **Germà Bel** em va comentar que perquè l'exportació aèria fos viable s'havia

de basar en productes no massa grans i amb molt valor afegit i em citava explícitament una varietat de cireres que es fan a la zona d'Almacelles. Sense voluntat d'esmenar **Germà Bel**, que és una autoritat en la matèria, em penso que el món de l'oli, amb una DO Garrigues que és de referència, també hauria pogut explorar l'exportació amb avió. Ja no m'atreveixo a citar la fruita perquè la qüestió del fred industrial i de les càmares d'emmagatzematge que necessita la producció lleidatana potser ho farien inviable, que no ho sé (per això dic potser).

El cas és que des d'Alguaire no s'exporta, però sí que aquest aeroport és la base de diverses escoles de vol i de formació de pilots, entre elles la lituana BB Training. El de Lleida també acull molts hangars en els quals es reparen i s'aparquen avions. Des de Boeing fins a altres aeronaus més petites. Per tant,

de tenir un aeroport a no tenir-lo hi ha un bon tros. I si Alguaire no serveix ara per fer turisme (quan el van estrenar ens permetia anar a Mallorca, París, Frankfurt i Milà) sí que té funcionalitat per altres usos. Qui sap si algun dia fins i tot pot servir perquè la Universitat de Lleida capti la carrera d'Enginyeria Aeronàutica o si algú es decideix finalment a exportar. Qui sap... De moment, i mentre això no passi, els lleidatans podran triar entre anar a Mallorca des d'Alguaire o decidir si volem anar a Madrid amb l'AVE o des de la Seu (a l'espera que es vagin ampliant els destins). I això ja és un punt de partida prou important perquè Roma no es va fer en dos dies. ≡

Periodista

Mirador

Democratitzar el transport públic fent-lo gratuït... A quin preu?

SANDRA

Cano

Aquest govern democrata-liberal no en fa ni una de bé. Copiar propostes responsables del programa de Progressistes-SDP s'ha de saber fer bé. El 2019 els Progressistes vam fer un programa responsable amb propostes serioses i necessàries per al nostre país. Un programa per donar suport a les necessitats reals de tots els ciutadans, perquè trepitgem el carrer i dediquem força temps a escoltar les persones. A totes. Estem prou contents que els de-

mòcrates-liberals se les hagin volgut fer seves, doncs el que és bo per a la ciutadania del país i el turisme és bo per als progressistes. Però inclús per fer un *talla i empega* s'ha de ser curós. Sinó passa el que està passant actualment, que el descontrol i el caos de no fer les coses amb seny acaben abocant la ciutadania a un desgavell massiu. Un exemple clar és el que en matèria de transport públic estan patint el país, la ciutadania i els turistes.

Transport públic democràtic, sí però calia –com dèiem en el nostre programa– fer un important reforç per garantir la comoditat la regularitat i la fiabilitat del servei. Avui els usuaris no estan informats. Ningú no té clar com s'ha de fer servir el transport públic per la manca de

campanyes informatives de les línies, com connecten, o els horaris, la regularitat i horaris més aconsellables. Els usuaris habituals del transport públic són així els grans perjudicats. Poder tenir assegurat entrar al bus com ho feien abans ja no és una loteria, és un miracle.

Els estudiants que tenen el seu bus lliure han de fer un esforç i matinar més del que toca per poder arribar a l'escola a l'hora. La gent gran i les persones amb alguna discapacitat no poden tenir garantits els seus drets i es veuen obligades a viatjar en condicions deplorables en autobusos sobresaturats de gent. Els turistes no entenen com han de pagar per un transport públic deficient. Opten així per no fer-ne ús i desplaçar-se amb els seus vehicles. I els temporers, als

quals sempre hem acollit al país, tot i pagar abonaments, no poden tenir un servei de qualitat.

Autobusos plens més del que toca, pujada de casos de covid i no hi ha manera que ningú sigui capaç de redreçar la situació. Si els autobusos continuen amb aquests col·lapses de passatgers, no voldríem haver de lamentar un accident fruit de la irresponsabilitat.

S'ha fet tan malament que això és un desastre espantós i un despropòsit. No ho diem només els Progressistes. És tema de conversa al carrer, a les xarxes socials i notícia als mitjans de comunicació. Cal reconduir aquesta situació i no s'hi valen petits pegats que no serveixen ni per fer una rentada d'imatge. Cal, com no ens cansarem de repetir, fer un im-

portant reforç per garantir la comoditat, la regularitat i la fiabilitat del servei. I activar campanyes informatives actives perquè la gent estigui assabentada de com i quan, quin és l'horari més recomanable, com estan enllaçades les línies, per evitar que la gent agafin busos que no toca per aquesta desinformació.

És imprescindible, per l'Andorra del segle XXI, que la gent no es quedi literalment penjada i passant fred a les parades de bus, no podem emplenar-nos la boca dient que cal lluitar contra el canvi climàtic, la lluita conta pol·lució, parlar de un país eficient i després improvisar en tot, doncs hem de dir el que pensem i fer el que diem. ≡

Membre de la CPN de Progressistes-SDP

Nacional

Pàgines 6 a 9

Entrevista ► L'alcalde de la Seu d'Urgell, Francesc Viaplana, fa balanç de la feina feta durant

AJUNTAMENT DE LA SEU D'URGELL

Francesc Viaplana

Alcalde de la Seu d'Urgell

«El problema és que a la Seu no hi ha prou habitatge, i el que hi ha s'encareix per culpa d'Andorra»

VICTORIA GÓMEZ PÉREZ
ESCALDS-ENGORDANY
@victoriagomezp

L'alcalde de la Seu d'Urgell, Francesc Viaplana, fa balanç del 2022, un any que va començar marcat encara per la pandèmia del coronavirus i l'esclat d'una guerra a les portes d'Europa i que ha acabat amb la recuperació absoluta de la normalitat, amb la problemàtica de l'habitatge ben viva a banda i banda de la frontera i sense candidatura dels Jocs Olímpics d'Hivern al Pirineu. De cara al futur, a més dels projectes propis de l'ajuntament, demana millorar les connexions a tota la regió mitjançant el ferrocarril i que l'aeroport continuï creixent «amb cap» i de manera proporcionada.

–Quin balanç fa de tot el viscut el 2022 a la Seu d'Urgell?

–Ha estat un any complex, perquè

el vam començar amb una forta incidència de la covid-19, que vam enllaçar en molt poc temps amb les conseqüències econòmiques de la guerra a Ucraïna i la gestió que va suposar de les persones refugiades. Encadenar dues crisis seguides tan greus, sumades a un canvi climàtic que cada vegada és més candent, no ha estat una tasca senzilla de manegar des de l'Administració.

–Comentava la gestió dels refugiats ucraïnesos. Quin paper hi ha jugat la Seu?

–Vam acollir una quarantena de refugiats, dels quals ara en queden poc més de 20 a la ciutat. Els vam allotjar en un alberg i els vam ajudar en tots els tràmits administratius i l'escolarització dels infants. Ha estat una gran feina, però no ha suposat un gran trasbals per a l'ajuntament en comparació amb el que ells pateixen.

–Un dels principals problemes que es desprenen d'Andorra a la Seu és l'habitatge. Com els afecta?

–El fet que els preus del mercat de l'habitatge a Andorra siguin elevadíssims ens repercuteix directament, perquè hi ha molta gent que decideix treballar a Andorra, però viure a la Seu. El problema és que aquí tampoc hi ha prou habitatge i el poc que hi ha, a conseqüència de la situació a Andorra, s'encareix constantment. Des de l'ajuntament, durant tota la legislatura, hem impulsat polítiques d'habitatge; actualment estem gestionant una vintena de pisos i a final de mandat esperem tenir-ne més de 30, per tant, l'habitatge social és una de les nostres prioritats, si bé he d'admetre que no disposem de lloguer a preu assequible. A més, un altre punt amb el qual ens hem trobat són les okupacions il·legals, i no per part de famílies desnona-

“

«Encadenar dues crisis seguides tan greus, sumades al canvi climàtic, no ha estat una tasca senzilla de manegar»

des sense recursos, sinó per part de persones que decideixen okupar sense justificacions i generant problemes de convivència i aldarulls.

–Aleshores, han notat un augment del nombre de transfronterers?

–Sí. Ja des de l'inici de la crisi sanitària vam començar a notar un augment en el padró i durant tot aquest temps s'ha mantingut i preveiem que continuï així, perquè la de l'habitatge no és una solució ràpida.

–I la Seu es beneficia de l'augment del cost de la vida a Andorra? Cada vegada hi ha més andorrans que decideixen passar la frontera per, per exemple, anar al supermercat?

–La comunicació i relació entre Andorra i la Seu és molt estreta des de, com a mínim, que jo tinc ús de raó. Tradicionalment, hem rebut molts andorrans que venen a comprar a

el 2022 a l'ajuntament de la ciutat

Pàgines 6 i 7 <<<

la ciutat perquè busquen productes diferents i, a més, perquè es poden beneficiar del *tax free* en molts establiments, fet que els afavoreix enormement i a nosaltres ja ens està bé. Però també hi ha molta gent de la Seu que va a comprar a Andorra; els efectes positius són per a ambdues bandes.

-Quina opinió li mereix la connexió ferroviària d'Andorra i la Seu amb Barcelona?

-Actualment, la Generalitat de Catalunya està duent a terme un estudi de viabilitat per millorar la línia ferroviària de Puigcerdà i fer-la arribar al Principat. Tot el que sigui millorar les connexions amb el Pirineu crec que és molt bo, i més en aquest cas, que estem parlant d'un transport sostenible i que estic convençut que ajudaria a descongestionar el trànsit per carretera a la Nacional C-45 i a l'interior d'Andorra. Amb tot el respecte a les inversions que Andorra consideri prioritàries, aquesta concretament, qui se la planteja és el govern català i des de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell donem tot el suport a l'estudi, però fins que no tinguem els resultats definitius, i veiem si és o no és possible, no ens podem posicionar.

«Tot el que sigui millorar les connexions amb el Pirineu crec que és molt bo, i més el tren, que és sostenible»

-Quina valoració fa del funcionament de l'aeroport?

-Molt bona. El més important és que tots els passos que es vagin fent siguin tan sòlids com els que s'han fet fins ara. Tenim una infraestructura proporcionada que volem que s'utilitzi al màxim de totes les seves possibilitats, perquè ens situa al mapa del món i, amb la bona acceptació dels vols regulars i la seva alta ocupació, ens ha permès ampliar l'activitat, més enllà dels avions lleugers i els helicòpters.

-S'haurien d'ampliar les línies aèries?

-Si es fa amb cap, sí. Perquè l'important és que cada vol que hi hagi sigui rendible i no suposi cap llosa per a les administracions públiques. El que no té sentit és que hi hagi aeroports que no es fan servir.

-Tenen algun estudi sobre si aquests passatgers es queden a la Seu o van, majoritàriament a Andorra, o a altres regions?

-No tenim cap estudi, però òbviament el pol d'atracció principal és Andorra. Tot i això, n'hi ha que es queden a l'Alt Urgell o la Cerdanya i, d'una manera o altra, es genera un impacte econòmic que ens beneficia a tots.

-La covid va posar al centre del debat la relació transfronterera. Quins projectes tenen entre mans actualment?

-En aquests moments estem estudiant diferents projectes que es puguin presentar en relació amb els Poctefa, la col·laboració transfronterera entre Espanya, Andorra i França que pretén reforçar la integració econòmica i social de la zona, i que són beneficiosos per a tot el territori, perquè el que és bo per a uns és bo per als altres.

-Després de tot l'enrenou que va haver-hi amb els Jocs Olímpics d'Hivern, com valora que finalment no es presentés cap candidatura?

-Va ser una llàstima que la candidatura no es presentés pel boicot polític que va fer l'Aragó. Si no s'hagués pogut presentar per motius tècnics o perquè en la consulta popular la gent hi hagués votat en contra, ho hauria entès, però per una qüestió política... És una oportunitat perduda. Tot i que els Jocs Olímpics no són la solució als problemes que té el Pirineu, tampoc són els culpables de tot el que se'ls atribueix i crec que una candidatura ben plantejada, ens hauria permès posicionar-nos en el món i impulsar els esports d'hivern que te-

nim a la regió. No és comparable, però tots sabem que van suposar els Jocs de Barcelona 92 per a la ciutat i també per a la Seu.

-Va ser un error no comptar amb Andorra?

-Jo crec que sí. Si es fan uns Jocs Olímpics al Pirineu, s'ha de comptar amb tot el Pirineu, incloent-hi Andorra, que a més té moltes coses a aportar. Crec que la candidatura ideal seria la catalana, amb Andorra, una part del Pirineu francès i alguna prova esporàdica a l'estranger per no haver de construir infraestructures que després no siguin amortitzables.

-Quin propòsit es marca per als cinc mesos que li queden de legislatura?

-Molts, però no sé si tindrè temps de fer-los tots! Tenim molts projectes per endavant necessaris i il·lusionants com el nou hospital, la construcció del centre residencial per a la gent gran, la millora de les instal·lacions esportives o l'escola d'adults. De bons propòsits en tenim molts, però potser ens faltaran temps per a poder-los executar. En qualsevol cas, continuarem treballant per millorar el futur de la Seu d'Urgell i dels seus ciutadans. ≡

Govern d'Andorra

Taller **Emprenedors**

Tens una idea DE NEGOCI?

Fes-la realitat

www.emprenedors.ad
emprenedors@govern.ad

Places limitades

Amb el suport de la:

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Shell **V-Power**

SENT EL NOSTRE MÀXIM RENDIMENT

GO WELL

Comparat amb fórmules anteriors de Shell V-Power. Els beneficis reals poden variar d'un vehicle a un altre. Si en vol més informació, vagi a Shell.es. Les marques de Shell son utilitzades per DISA sota llicència atorgada per Shell Brands International AG.

RECOMANACIONS DE SALUT

La reducció com a prevenció

El millor consell per pal·liar el consum de begudes espirituoses és evitar entorns on hi hagi un gran ús

POL FORCADA QUEVEDO
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

Sembla que el consum d'alcohol, normalitzat ja des de fa molt de temps, en els darrers anys ho hagi fet encara més, inclús amb el jovent. I és que, després del confinament causat per la pandèmia mundial, que impossibilitava la celebració de festes i les seves respectives botellades, la ingesta de begudes que contenen alcohol etílic ha augmentat entre els adolescents. Considerat com una droga més, però legal, els consumidors d'alcohol no el solen identificar com un problema. Per això, s'ha de prendre consciència sobre la seva ingesta i intentar canviar com més aviat millor els hàbits relacionats, ja que, a la llarga, només portaran dificultats. I ja no parlem d'abstinència, sinó de reduir el seu ús com a mesura de prevenció.

Abans de parlar de suggeriments, és necessari destacar alguns motius pels quals és neces-

sari disminuir el seu consum. I és que, els licors espirituosos deterioren l'aparença física, interfereixen negativament en el son i redueixen anys de vida. Cal recordar també que el seu ús tampoc ajuda a controlar millor les emocions o l'estrès. De fet, fa l'efecte totalment contrari: incrementar l'ansietat, la depressió i les manifestacions violentes dels sentiments i les emocions.

Així doncs, el primer consell, i potser el més important, és evitar entorns socials on hi hagi un gran ús de begudes alcohòliques i on algú es pugui sentir pressionat per beure-les. En aquest cas, tot i ser un tòpic, s'ha d'aprendre a dir que no. Altrament, s'ha d'evitar les temptacions. Pensar en quines situacions o espais es beu: compartir una estona amb els amics, a una discoteca, etc., i a poc a poc anar disminuint l'exposició a aquests desencadenants. Per suplir-los, es pot recórrer a buscar tasques que agradin, tal com aficions o activitats lúdiques o físiques.

►► Un grup de joves consumeix alcohol al carrer.

En les ocasions que s'hagi de beure, es pot seguir tres recomanacions. La primera és optar per begudes baixes en alcohol, com la cervesa amb suc de llimona, la si-

dra, el vi, entre altres. Després, i molt important, menjar mentre es beu, ja que ingerir alcohol amb l'estómac buit incrementa els seus efectes al cervell. I en darrer lloc,

asaber posar-se un límit i beure a poc a poc, gaudint del sabor i no dels efectes que provoca. Així, cal establir de forma conscient un màxim de begudes per saber, un cop arribat a aquest límit, que és hora de parar i passar a productes sense alcohol.

Amb tot això, no cal esmentar que el seu ús fa malbé l'organisme. Però, què passa un cop es deixa de consumir? Doncs que millora la salut integral del cos i el sistema immunitari es torna més eficaç. A més a més, redueix els riscos de desenvolupar malalties

Quan es deixa d'ingerir alcohol, disminueixen els riscos de desenvolupar diferents malalties

com la sida, la tuberculosi, infeccions de transmissió sexual, diabetis, càncer, i afeccions cardíacques i renals. A banda, beneficia el son i l'estat d'ànim, així com disminuir la possibilitat de patir depressió, ansietat i altres patiments mentals. Finalment, es redueixen les lesions intencionals: violència domèstica, interpersonal, de gènere i col·lectiva, també el suïcidi i les autolesions; i les no intencionals: sinistres a la carretera a causa de conductors ebri i accidents domèstics com cremades i intoxicacions. ≡

MASCOTES

Rècord d'ocupació a la gossera amb 38 animals pendents d'adopció

L'interès durant les festes de Nadal no es tradueix en acollides efectives

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

La gossera va tancar el 2022 continuant amb xifres d'ocupació rècord respecte dels darrers anys. Si a finals d'agost la instal·lació acollia 34 animals, la dada es va incrementar a finals de desembre, ja

que actualment se n'ocupa de 38. Es tracta d'una ocupació força elevada tenint en compte que la infraestructura té capacitat per acollir 42 gossos, per la qual cosa està prop del límit màxim d'acollida.

Les dades, però, no són totes negatives. De fet, tal com va assenyalar el responsable de la gossera, Jesus Cardesín, a hores d'ara hi ha sis animals que estan en procés de preadopció i altres dos que es troben en situació d'acollida de llarga

durada. Aquest mecanisme s'aplica en aquells gossos que tenen una edat avançada o bé que per les seves patologies veterinàries no poden viure a l'equipament.

Durant el període de les festes de Nadal es va experimentar un increment en el nombre de persones interessades en adoptar una mascota. Aquest fet, però, no es va traduir en adopcions efectives, ja que en molts casos els interessats s'apropaven només per a fer con-

►► Un gos a la gossera.

sultes del procés d'adopció. «A nivell d'adopcions estem en la mateixa línia que l'any passat -al voltant d'una cinquantena- i l'únic

que ens preocupa és que quan surt un gos adoptat n'entren dos o tres més de nous», va explicar.

Un fet que sí que va augmentar significativament, segons Cardesín, és el nombre de persones voluntàries que s'ofereixen per passejar els animals. El centre disposa d'una desena de voluntaris que cada setmana s'apropen a la gossera per donar un cop de mà i, a banda, també hi ha molts joves que s'interessen per aquesta funció i també hi col·laboren. Això sí, en major mesura durant les estacions de primavera i estiu, ja que a l'hivern, per les condicions climatològiques, és més difícil trobar persones que vulguin desenvolupar aquesta tasca de manera voluntària. ≡

fleca font
des del 1946 Ordino

Un espai únic i acollidor per comprar i / o consumir productes acabats d'elaborar

HORARI:
Dilluns a dissabtes: de 7:30h a 20:00h
Diumenges de 7:30h a 14:00h

Carrer de la Vall, 2, AD500 Andorra la Vella Tel. +376 829 470
Av. Casamanya, edifici Casa Font AD100 Ordino Tel.+376 847 064

AGÈNCIA TRIBUTÀRIA

Espanya torna més de quatre milions en 'tax free'

La xifra assolida l'any passat és un 33% superior a la del 2021

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

Espanya va retornar més de quatre milions d'euros pel *tax free* durant el 2022. Així es desprèn de les dades facilitades per l'Agència Espanyola d'Administració Tributària, en les quals s'indica que l'import exacte és de 4.163.000 euros, que corresponen a un total de 115.000 operacions per a la devolució de l'IVA a residents al Principat a través del sistema DIVA. Com és habitual, la majoria de mercaderies desgravades van estar productes d'alimentació, seguits de perfumeria, cosmètica i farmàcia, tot i que apunten que la tipologia d'articles és molt diversa.

Cal destacar que la xifra global assolida durant l'any passat és un 33% superior a la del 2021 amb més d'un milió d'euros, una dada que demostra que la quantitat de tiquets i els imports de devolució van tornar a la normalitat després de veure's reduïts a nivells molt baixos durant la pandèmia del coronavirus per evitar la propagació del virus. Concreta-

►► La duana de la Farga de Moles.

ment, el 2021 es van efectuar 100.961 operacions per a la devolució de l'IVA a través del sistema DIVA, amb un retorn total de 3.121.444,7 euros.

Entrant al detall sobre les dades del 2022, durant el primer trimestre es van retornar 27.841 operacions, que suposen un import de 928.849

euros, entre abril i juny es van registrar 28.576 devolucions, que equivalen a 1.026.400 euros, el tercer trimestre 933.435 euros en 27.225 operacions. Finalment, al llarg dels darrers tres mesos s'han efectuat 31.385 tràmits per un import d'1.274.315 euros. ≡

URBANISME

Encamp descarta l'obertura del parc de l'Ossa

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

El Comú d'Encamp veu «inviabile» poder obrir una part del nou parc de l'Ossa per la seguretat. Ho va manifestar la cònsol major de la parròquia, Laura Mas, qui va considerar primordial garantir la seguretat de la població en lloc d'avançar l'obertura de la zona infantil de la nova instal·lació. «No podem obrir el parc mentre s'està construint l'edifici i acabant d'adequar tots els espais», va afirmar, reiterant que, tot i que la voluntat principal era avançar la inauguració d'una part del parc que substituirà l'antic Prat Gran, des de la corporació són partidaris de garantir la seguretat de la ciutadania.

D'aquesta manera, Mas va puntualitzar que tenint en compte que les obres estan seguint el ritme pertinent i es compleixen els terminis, la nova instal·lació de lleure, segurament, podrà ser inaugurada oficialment aquesta tardor, entre els mesos d'octubre i novembre. Cal recordar que el projecte del Prat de l'Ossa va estar adjudicat per 8,3 milions d'euros. ≡

TRANSPORT

►► Un dels nous busos.

Directbus incorpora dos nous autocars més eficients

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

La flota de Directbus va ampliar aquest inici d'any amb dos nous autocars més còmodes i amb motors més eficients. Es tracta de dos vehicles de la marca alemanya MAN. Concretament són del model Lion's Coach. Aquest model compta amb un equipament de climatització, carregadors USB, pantalla LCD, reproductor de DVD, WC, navegador GPS, micròfon, butaques reclinables, cinturons de seguretat, sistema de frens antibloqueig (ABS) i motor Euro VIe.

Els dos autocars fan la ruta Andorra - Barcelona Estació de Sants - Aeroport T1/T2 i tenen una capacitat per a 53 passatgers. S'afegeixen als altres dos autocars que fan el servei regular internacional d'Autocars Nadal, que fan aquest trajecte tots els dies de la setmana. ≡

NADAL

'Els Pastorets' apleguen 1.500 espectadors en set funcions

L'espectacle supera en 300 persones l'afluència d'anys anteriors

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

L'incendi al Centre cultural i de congressos lauredià no va impedir que *Els Pastorets* tinguessin un èxit espectacular en la seva 29a edició. Ho va manifestar la cònsol menor de Sant Julià de Lòria, Mireia Codina, qui va

assenyalar que al llarg de les set funcions que es van dur a terme al Prat del Roure d'Escaldes-Engordany, l'espectacle va aplegar fins a 1.500 espectadors, una xifra que supera en aproximadament 300 persones, l'afluència assolida a les edicions prèvies a l'esclat de la pandèmia del coronavirus.

«Estem molt contents i molt agraïts amb Escaldes per la seva acollida», va asseverar, tot indicant que l'increment es podia deure al des-

plaçament de l'espectacle fins al Prat del Roure escaldenc, una ubicació que «dona proximitat a la part alta del país, qui també han vingut». Tot i l'èxit que va obtenir i la gran col·laboració entre administracions comunals, des de Sant Julià tenen clar que la voluntat és que *Els Pastorets* puguin tornar a casa, al Centre cultural i de congressos, al desembre per a la 30a edició de la funció.

En relació amb el format de l'obra, que, de la mateixa manera

que l'edició passada, va introduir la modalitat musical al repertori, Codina va comentar que es tracta d'un valor afegit que aporta el canvi de direcció cada dos anys i va destacar que es tracta d'un format «que ha tingut molt bona acollida per part del públic».

D'altra banda, quant a la previsió de canviar la direcció de l'espectacle per a la 30a edició, la cònsol va matisar que encara està per decidir i no es descarta que repeteixin en una tercera ocasió, tenint en compte que les dues funcions que van preparar van tenir algun contratemps. La primera, per la pandèmia de la covid-19 i enguany pel malaurat incendi, motius pels quals va conside-

►► Foto final de l'espectacle.

rar necessari «valorar moltes coses abans de prendre decisions precipitades de cara a la 30a edició de *Els Pastorets*». ≡

Comú d'Encamp
ANDORRA

El Comú d'Encamp
vol expressar el seu més sentit condol a la família

ALANÀ RUIZ

per la tan sentida pèrdua de la qui fou

Carles ALANÀ VILLAR

L'ARXIPRESTAT DE LES VALLS D'ANDORRA

us convida a una
MISSA FUNERAL

per l'etern descans del Papa emèrit Benet XVI

que tindrà lloc el dilluns, dia 9, a les 20 hores
a l'església arxiprestal d'Andorra la Vella

presidida per l'arquebisbe

Mons. Joan Enric Vives i Sicília,
concelebrada pels sacerdots del país,
i amb l'assistència de les autoritats.

el Periòdic d'Andorra

Petits anuncis

Filter i Rossell, 4 (Edifici La Torre)
AD700 Escaldes-Engordany

Anuncis per fax

736 210

Anuncis per telèfon

736 200

Anuncis per e-mail

comercial@elperiodic.ad

classificats

Attic
REAL ESTATE

DIAMANT RESIDENCIAL

📍 Nova promoció de luxe a
ORDINO (ANDORRA)

CARACTERISTIQUES

2/3 Dormitoris

Cuina

2/3 Banys

Terrasses

Saló-Menjador

Parquing

A PARTIR DE 510.000€

00376828878

00376626908

grp@andorra.ad

www.attic.ad

attic_grp

ALPINA
immobiliària
T. 00376 825428

Gestió de lloguers, compra i venda de finques
Administració de comunitats de propietaris

Consulti'ns sense cap compromís,
també pot contactar-nos
mitjançant la nostra pàgina web
www.alpinaimmobiliaria.com

Magnífiques cases de pedra completa- ment restaurades i rehabilitades a Tolo- riu-Cerdanya

Conjunt de tres cases de pedra amb estil modern i amb un elegant jardí privat. Una d'aquestes cases és individual i les altres dues adossades.
Superfície (m²) 440
Habitacions 9
Banys 7
Preu: 950.000 €

Pis a Escaldes-Engordany

Pis de 52 m². Consta d'una cuina americana, saló-menjador, una habitació doble, un bany complet amb banyera, d'una plaça d'aparcament i un traster.
Habitacions 1
Banys 1
Preu: 200.000 €

OLIMPIA
EDIFICI

**HABITATGES
DE 3 I 4 DORMITORIS
LOCALS I DESPATXOS**

INFORMACIÓ I VENDA

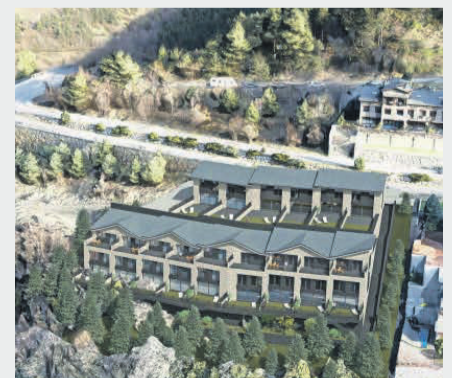
Tel. 80 80 80
www.immobiliariasuperior.com

50 | Superior
anys immobiliaris

Benvinguts a Casa!

comella
PARC

50 | Superior
anys immobiliaris

Follow us
| f | t | @ | v

Carrer La Sardana,
núm. 5 baixos
AD500 Andorra la Vella

Tel. (+376) 80 80 80
superior@andorra.ad

www.immobiliariasuperior.com

TOTS VOLEM L'AIGUA SEGURA

LEGIONEL·LA

**FORMACIÓ DE GESTIÓ I CONTROL DE LES
INSTAL·LACIONS DE RISC**

80 35 80

www.altimirambitecnia.com

Assessorament **ambiental i alimentari**

Av. Fiter i Rossell 6, 3r. AD700 Escaldes-Engordany. Principat d'Andorra.

motor

contacta'ns al
616 846

TOYOTA MOTORS ANDORRA

Av. Fiter i Rosell 4 AD700 Escaldes-Engordany
info@motorsandorra.com

TOYOTA

Esports

ESQUÍ ► COMPETICIÓ

Torna a ser ell

Irineu Esteve tanca el Tour d'Ski amb una 9a posició als 10 quilòmetres 'mass start' amb la pujada a Alpe Cermis

DAVID SANSALONI
ESCALDES-ENGORDANY

@DavidSG26

Irineu Esteve va posar ahir punt final al Tour d'Ski, i ho va fer de la millor manera possible: tornant a mostrar el veritable nivell que posseeix. La competició va tancar ahir amb els 10 quilòmetres *mass start* amb la pujada a Alpe Cermis, que va viure un nou top10 d'Esteve a la Copa del Món, sent 9è i acabant el Tour en la 31a posició. Després d'unes últimes curses molt complicades, el corredor de la Federació Andorrana d'Esquí (FAE) va tornar a ser ell amb aquesta 9a plaça, quedant-se a 1.04,1 del guanyador, que va ser el noruec Simen Krueger (31.20,4).

Esteve va sortir al voltant de la 40a posició, i va tenir l'obligació de remuntar molt si volia acabar amb bones sensacions, i així ho va fer. Amb una gran pujada, el fondista andorrà va assolir una posició que li permet millorar en la classificació general del Tour d'Ski, en la qual va finalitzar en la 31a plaça, amb un crono total de 2.51.58,5, a 7.29,6 del campió, que va ser finalment el noruec Johannes Hoesflot Klaebo (2.44.28,9), i a només 39 segons del 30è lloc que s'havia marcat com a objectiu principal. Aquest se'l va quedar l'italià Paolo Ventura, del total de 53 corredors que van finalitzar aquesta edició del Tour.

«Avui [ahir], almenys, podem estar bastant satisfets», va declarar Esteve en acabar la jornada, mentre explicava que «és cert que he fet un inici de cursa bastant dolent, m'he posicionat malament, he sortit de l'estadi molt enrere, i així és bastant difícil poder fer un bon resultat». No obstant això, «a partir de mitja pujada m'he començat a trobar molt fort, he pogut avançar gent i, al final, podem estar mig satisfets de l'última cursa, però de la general del Tour intentarem millorar de cara al pròxim any», va assenyalar el fondista.

«Avui [ahir], almenys, podem estar bastant satisfets», va declarar Esteve en acabar la jornada, mentre explicava que «és cert que he fet un inici de cursa bastant dolent, m'he posicionat malament, he sortit de l'estadi molt enrere, i així és bastant difícil poder fer un bon resultat». No obstant això, «a partir de mitja pujada m'he començat a trobar molt fort, he pogut avançar gent i, al final, podem estar mig satisfets de l'última cursa, però de la general del Tour intentarem millorar de cara al pròxim any», va assenyalar el fondista.

►► Esteve durant la cursa d'ahir.

ta, que també va aprofitar per «donar les gràcies a tots pels ànims durant tots aquests dies».

En termes generals, aquest Tour d'Ski «l'esperàvem millor», va dir Esteve. El de la FAE va començar amb un esprint «bastant positiu i una 10 quilòmetres clàssic en la qual em vaig trobar molt bé i vaig poder remuntar moltes posicions. Després, les dues etapes de distància d'Oberstdorf no ens vam sortir com esperàvem, no em vaig acabar de trobar bé físicament». A Val di Fiemme l'objectiu es va centrar a remuntar

IRINEU ESTEVE
ESQUIADOR DE FONTS

«Podem estar mig satisfets de l'última cursa, però de la general del Tour intentarem millorar de cara al pròxim any»

i estar més endavant, «però tampoc va ser així. A la clàssic vam intentar lluitar al màxim, però no va sortir com esperàvem», va detallar Esteve.

Per la seva part, el tècnic de fons de la FAE, Joan Erola, va declarar que «si haguéssim estat al 100% físicament i mental, podríem haver estat més endavant. El Tour no ha anat bé, però la cursa d'avui, sí, perquè ha demostrat que segueix sent un gran escalador. Un top10 en Copa del Món és molt important. Ara ens toca descansar i pensar en les properes curses».

SIS TOP10 A LA COPA DEL MÓN // Aquest és el sisè top10 d'Esteve a la Copa del Món. Va ser 9è el 2019, a Falun, als 15 quilòmetres lliures; 8è a Val di Fiemme en 2020 als 10 quilòmetres *mass start* (la mateixa cursa que ahir); 9è a Val Müstair el 2021 als 15 quilòmetres clàssics, i també 10è als 15 quilòmetres persecució; i 6è el 2022 a Val di Fiemme, a la cursa d'Alpe Cermis de 10 quilòmetres.

Cal destacar també el 12è lloc de 2020 als 15 quilòmetres de Nove Mesto, i la 13a plaça als 10 quilòmetres de Val di Fiemme, el 2021. ≡

breus

Sebastià i Pérez guanyen la Cronoescalada

MUNTANYA ►Laia Sebastià i Albert Pérez es van proclamar vencedors de la Cronoescalada de la Llosada, organitzada pel Soldeu Esquí Club i puntuable per a la Copa d'Andorra d'esquí de muntanya. Els gairebé 50 participants van haver de superar els 890 metres de desnivell positiu. Pérez ho va fer amb un temps de 44.53, mentre que Sebastià va creuar la meta amb una marca de 56.26.

Nou rècord d'Andorra en el relleu femení

ATLETISME ►Carlota Màlaga, Duna Viñals, Alba Viñals i Cristina Martins van signar ahir un nou rècord d'Andorra en la prova del 4x400 femení, referent al Campionat de Catalunya de clubs de pista coberta B que es va disputar ahir a Sabadell. Altres resultats destacats van ser la victòria de Danel Herrero en els 200 metres, Carles Gómez en els 1.500 metres i Miquel Vílchez en perxa.

L'Enfaf venç el Cornellà Terri a casa per 4-2

FUTBOL ►L'Enfaf femení va aconseguir una nova victòria aquesta cap de setmana. En aquesta ocasió, les tricolor van superar el Cornellà Terri per 4-2, començant l'any de la millor manera possible i sumant així la seva novena alegria aquesta temporada. Laia Sinfreu, Paula da Silva, Míriam Tizón i Ariana Gonçalves van ser les autores dels gols, i ja pensen en el pròxim partit contra el Fontsa-Fatjó.

La nostra recomanació

OPERACION FORTUNE: EL GRAN ENGAÑO

L'agent de l'MI6 Orson Fortune i el seu equip recluten una de les estrelles de cinema més importants de Hollywood, perquè els ajudi en una missió encoberta per rastrejar i aturar la venda de noves tecnologies d'armes mortals, a les mans del multimilionari Greg Simmonds.

www.
Vegeu el vídeo promocional d'aquesta pel·lícula al codi QR

PEL·LÍCULES

Cinemes Illa Carlemany

Av. Carlemany, 70. Escaldes-Engordany. Tel.: 892 040. Venda d'entrades anticipades.

OPERACIÓN FORTUNE		19.00	22.00		
M3GAN	15.45	20.00	22.15		
AL DESCUBIERTO			21.30		
AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA 2D	17.00	18.00	19.30	20.30 vose	21.45
A TODO TREN 2			19.45		
EL GATO CON BOTAS		17.30			

AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA	★★★
AL DESCUBIERTO	★★★★
I WANNA DANCE WITH SOMEBODY	★★
EL GATO CON BOTAS	★★★★
A TODO TREN 2	★★

★ Dolenta ★★ Regular ★★★ Interessant ★★★★ Bona ★★★★★ Obra mestra

www.andorraprincipat.com
Tot sobre el Principat d'Andorra

▶ **AL DESCUBIERTO**

El 2017 dues reporteres del New York Times, Megan Twohey i Jodi Kantor, van publicar una investigació periodística sobre els abusos sexuals del famós productor Harvey Weinstein que va desencadenar el movimen Metoo a tot el món i va trencar dècades de silenci.

▶ **EL GATO CON BOTAS**

Gat ja ha gastat vuit de les nou vides, encara que ell ja ha perdut el compte pel camí. Per recuperar-les, s'haurà de llançar a l'aventura més gran que mai ha viscut fins ara.

▶ **M3GAN**

M3gan, dissenyada per Gemma, és una nina realista programada per ser la millor companya dels nens i la major aliada dels pares. Gemma es converteix en la cuidadora legal de Cady, la seva neboda de 8 anys, i decideix vincular el seu protpio a Cady en un intent per resoldre tots els seus problemes.

▶ **AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA**

Ambientada més d'una dècada després dels esdeveniments del primer film. A 'Avatar: The Way of Water' comença explicant la història de la família Sully (Jake, Neytiri i els seus fills), els problemes que persegueixen i el que han de fer per mantenir-se sans i estalvis.

▶ **A TODO TREN 2**

Clara ja no se'n refia de l'home i decideix aquest any portar els nens personalment amb ajuda de la seva amiga Susana.

AGENDA CULTURAL

MÉS INFORMACIÓ A WWW.AGENDA.AD

- ▶ **MÚSICA** ▶ **LLETRES** ▶ **TEATRE I DANSA** ▶ **CONFERÈNCIES** ▶ **EXPOSICIONS** ▶ **ACTIVITATS INFANTILS** ▶ **FESTES I TRADICIONS** ▶ **CINEMA** ▶ **DIVERSOS**

▶ **ESCUDELLA DE SANT ANTONI 2023**
Escudella popular de Sant Antoni

Capella de Sant Antoni de la Grella
11 h, Missa

Plaça de les Fontetes
12 h, Encants populars
13 h, Escudella popular

DIA Dimarts 17 de gener
LLOC Plaça de Les Fontetes, La Massana

▶ **XERRADA D'ARTHUR A FERNAND. UN RIMBAUD LÉGER A CÀRREC DE DÚNIA AMBATLLE**

Entrada gratuïta
Xerrada a càrrec de la professora de literatura Dúnia Ambattle sobta el títol 'D'Arthur a Fernand. Un Rimbaud Léger. Una altra manera d'entendre Les Illuminations. Escriure amb pinzell, dibuixar els mots...' en el marc de l'exposició Fernand Léger. Un univers lluminós i transparent

DATA I HORA Dimarts 24 de gener, 19.00 h
LLOC Centre d'Art d'Escaldes-Engordany

INSCRIPCIONS Telèfon/adreça de contacte per a inscripcions: Reserves al CAEE al 80225 o bé a centre.art@e-e.ad Inscripcions gratuïtes.

el temps

Previsió

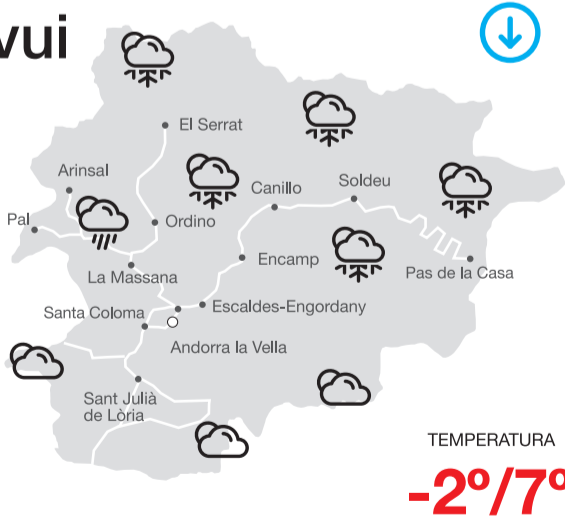
- ☀️ Assolellat ☁️ Núvols 🌩️ Variable 🌧️ Tapat 🌧️ Pluja 🌨️ Xàfecs ⚡️ Tempesta ❄️ Neu 🌀 Vent

www.meteo.ad

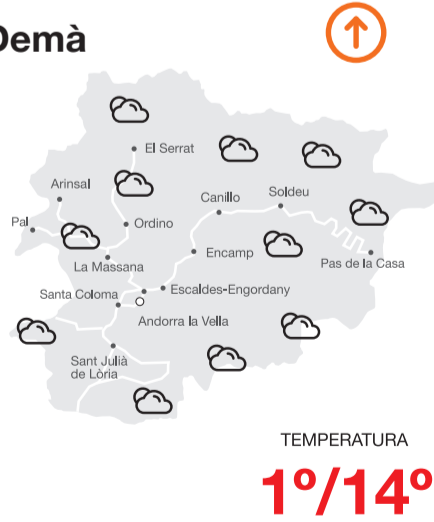
Neu sobre 1.500m. Avui

El flux de nord-oest mantindrà la nuvolositat força present a l'extrem nord del país, on encara es poden escapar alguns flocs de neu, per sobre dels 1.500m. A la resta, les àmplies clarianes seran les protagonistes.

Demà la instauració d'una dorsal aportarà estabilitat, domini del sol i un augment de les temperatures.

Demà

ASTV
Acrobatic Sistema Treball Verticals
Sistemes de seguretat. Línies de vida i ancoratge

Visita'ns a: **www.astvandorra.com** 📍 **ASTV-Andorra**
C/ del Pedral, 17 Edifici Les Arribes 2on pis Porta 224
AD200 ENCAMP - Principat d'Andorra
TEL (+376) 334 773 • astvandorra@hotmail.com

Subscriu-te al nostre butlletí per rebre les últimes notícies cada matí al teu correu electrònic

Programació tv

ANDORRA TV

13.45 Informatiu migdia

- 07:00 Club Piolet
- 08:00 InfoNeu
- 13:00 Andorra Actualitat (RNA)
- 13:40 El Trànsit
- 13:45 Informatiu migdia
- 14:15 Dia E
- 15:00 Informatiu migdia
- 15:30 Recull setmanal
- 16:05 Becaris
- 18:00 El Trànsit
- 18:30 Informatiu France 24
- 19:00 El Trànsit
- 19:10 Club Piolet
- 20:10 El cafè dels matins
- 20:40 El Trànsit
- 20:45 Informatiu vespre
- 21:15 Dia E
- 22:00 El cafè dels matins
- 22:25 Informatiu vespre
- 01:00 Àrea Andorra Difusió

SUDOKU

FÀCIL

	8	5	6	4	3	2		
			8	7	5	4		
		4		3			6	8
9		4					2	6
	6	3	8	2				
8	5	2						
	3							
6		7				2	3	5
		8	5					

Solucions:

7	6	9	2	5	8	3	1	
5	2	8	6	1	4	7	9	
1	8	4	9	7	2	6	5	
2	1	7	6	9	4	2	5	8
4	5	6	2	8	3	9	1	7
6	2	8	1	5	7	4	3	9
8	9	1	5	3	6	7	4	2
9	7	5	4	2	1	8	9	6
2	3	7	1	4	5	9	8	6

Fàcil:

NORMAL

				6		4	2	8
	3	2				7		
4							9	
					8			
8	6				2	3	4	
	5	7	4	9				6
	4			9	8	5		
				2	7	6		4
7		6		1				

6	5	2	7	1	8	9	4	3
7	8	1	9	4	2	3	6	5
4	9	5	8	6	1	7	2	3
2	9	8	1	6	7	4	5	3
1	7	3	2	5	4	6	9	8
4	6	9	3	8	7	2	1	5
9	8	4	2	7	9	5	3	6
5	1	7	6	2	8	3	4	9
8	7	5	1	6	4	2	3	9

Normal:

DIFÍCIL

		6					8	2	
	3	4	7						
7							3	6	4
	6	7					5	2	
4		2	5	9					
	5	8	6		3			7	
					8			4	
						9	2		
		3		7					6

9	6	9	7	4	1	8	2	5
4	5	2	6	9	3	1	7	8
2	7	1	8	5	2	6	4	9
1	4	7	3	2	9	8	5	6
8	9	4	6	5	2	1	7	3
6	2	5	1	4	8	7	9	3
7	9	3	2	1	6	5	8	4
5	1	6	9	4	7	8	3	2
2	8	7	5	4	3	9	6	1

Difícil:

FM

- 88.1 Cadena Dial Andorra
- 89.0 R7P
- 89.5 Pròxima FM Andorra
- 91.4 RNA
- 92.1 Màxima FM Andorra
- 92.6 M80 Ràdio
- 93.3 Ràdio Valira (Punto ràdio)
- 93.8 Flaix FM
- 94.2 RNA
- 96.0 Andorra 1
- 98.1 Ràdio Valira (Onda Cero)
- 100.6 NRJ
- 101.5 AD Ràdio
- 101.8 France Inter
- 102.3 Ràdio Ser P. d'Andorra
- 102.6 France Musique
- 103.3 40 Principals Andorra
- 104.0 France Culture
- 104.6 Catalunya Ràdio
- 106.0 Ràdio 4
- 106.8 Ràdio 1
- 107.2 Ràdio Seu
- 107.5 Ràdio Principat
- 107.9 Ràdio 3

Transports

- ALSINA GRAELLS** (827 397)
Andorra-Barcelona: 6/6.45/10.30/15/17/19.15
Barcelona-Andorra: 6.15/6.30/7.30/10.30/13/15/17/19
Andorra-Lleida: 8.15/16.15
Lleida-Andorra: 9.30 diumenge / 11.30 de dilluns a divendres / 16 de dilluns a diumenge
- CAMINO BUS LAZARA** (865 500)
Andorra-Galicia-Portugal: dc / dj / dg: 15.30
Portugal-Galicia-Andorra: dm / dj / dv: 15.30
- HISPANO IGUALADINA** (902 447 726)
Andorra-Reus: 17.00. Servei diari
Reus-Andorra: 7.40. Servei diari
- HISPANO ANDORRANA** (807 000)
Escaldes-La Seu: de 8 a 21. Cada hora
La Seu-Escaldes: de 7 a 20. Cada hora
Dg: Escaldes-Engordany-La Seu d'Urgell: 8.15/10.30/13/17/19.15
La Seu d'Urgell-Escaldes-Engordany: 7.45/9.10/12/16/18.30
Estació d'autocars-l'ospitalet: 5.45/17
L'ospitalet-Estació d'autocars: 7.35/19.45
Estació d'autocars-Costa Daurada: 8.00
Costa Daurada-Estació d'autocars: 17.30 (dl a dv)
- AVÍS IMPORTANT** (803 789)
Andorra-Barcelona:

And. Estació	T2	T1	T2	And. Estació	
5.00h	8.00h.	8.15h.	10.00h	10.15h	13.15h
7.00h	10.00h	10.15h	12.00h	12.15h	15.15h
9.00h	12.00h	12.15h	14.00h	14.15h	17.15h
11.00h	14.00h	14.15h	16.00h	16.15h	19.15h
13.00h	16.00h	16.15h	18.00h	18.15h	21.15h
15.00h	18.00h	18.15h	20.00h	20.15h	23.15h
17.00h	20.00h	20.15h	22.00h	22.15h	01.15h

Andorra-Aerop.Toulouse-Est. Matabiau: 5.00, 10.00, 15.00h
Est. Matabiau-Aero. Toulouse-Andorra: 10.30, 15.00, 19.30h
* Obert les 24 hores. Consultar: 803 789
- MONTMANTELL** (807 444)
Andorra-Lleida: 6/8/11.30/15.30/18
Lleida-Andorra: 10.15/14/16/20/22
- DIRECT BUS-NADAL JULIÀ** (805 151)
Andorra-Barcelona aeroport: 3.30/6.15/8.15/
11.15/13.15/15.15/16.15/18.15/20.15/22.15
Barcelona aeroport (Terminal 1 planta 0)-Andorra: 7.30
9.30/11.00/13.00/15.00/17.30/20.00/21.30/23.00
Barcelona aeroport (Terminal 2 Mural Miró)-Andorra: 7.45
/9.45/11.15/13.15/15.15/17.45/20.15/21.45/23.15
Barcelona Sants (estació de ferrocarril)-Andorra: 6.15/8.15/
/10.15/11.45/13.45/15.45/18.15/20.45/22.15/23.45
- SOLDEVILA** (Amb reserva prèvia 828 117)
Andorra - Lleida: 8.00/15.45 Lleida - Andorra: 12.00/20.15
- TAXIS**
ATA 863 000 / 861 005
MÉS TAXI 828 000 / 862 488
TAXI EXPRES 812 345

el Periòdic.ad

Farmàcies de guàrdia

Les guàrdies començaran a les 9.30h del matí del dia assenyalat i acabaran a les 9.30h del matí següent. Poden variar, cal confirmar-les al telèfon: 829 914

Dilluns 9
F. Gran
Av. Meritxell 83
Andorra la Vella
Tel. 828009

Dimarts 10
F. Galeno 2
Av. Meritxell 91
Andorra la Vella
Tel. 828717

Dimecres 11
F. Pasteur
Av. Meritxell 84
Andorra la Vella
Tel. 800970

Dijous 12
F. El Consell
C/ Prat de la Creu 87
Andorra la Vella
Tel. 819219

COOPERATIVA INTERURBANA ANDORRANA

Tef: 00 34 806.555 - Web: www.interurbana.ad

Tot l'any	
Andorra (Estació) - Espanya - Portugal (Vila Praia Ancora)	18h15
Tots els Divendres i Diumenges del mes	
Primer i Tercer dimecres del mes	
Portugal (Vila Praia Ancora) - Espanya - Andorra (Estació)	08h30
Tots els Divendres i Diumenges del mes	
Primer i Tercer dimarts del mes	

Obrim línia regular des de qualsevol punt d'Andorra fins a l'estació de l'AVE a Lleida

12 TRAJECTES DIARIS

- ✓ Bitllets oberts
- ✓ Sortides cada 2 hores

Descomptes per abonaments

*Consulta tarifes i horaris a www.andbus.net

Estació de Lleida-Pirineus

Lleida

VIATJA DES DE 15€ EL TRAJECTE

- ✓ 16 trajectes diaris
- ✓ Sortides cada 2 hores
- ✓ Bitllets oberts

Andbus et porta des de qualsevol punt d'Andorra fins a la Diagonal de Barcelona

Avinguda Diagonal

Aeroport Josep Tarradellas Barcelona-El Prat T1 - T2

Barcelona

DILLUNS, 9 DE GENER DEL 2023

Gent corrent

«El primer mig any de guerra a Ucraïna va ser com un infern»

Kristina Bordonos va néixer fa 33 anys a Lugansk, una ciutat situada al nord-est d'Ucraïna, propera a la frontera amb Rússia. Va arribar a Andorra l'any 2014, però la seva família continua al seu país d'origen.

-On va néixer?

-A Lugansk, Ucraïna. És una de les moltes ciutats del Donbàs. Allà em vaig matricular en Turisme i després em vaig posar a treballar en una agència de viatges.

-Quan va arribar a Andorra?

-L'any 2014.

-I per què?

-Per l'esclat de la guerra russo-ucraïnesa. Ens vam mudar amb la meua família a Kiiv, la capital, però un cop allà ens vam trobar sense saber què fer i amb un apartament on jo no tenia lloc. Aleshores, la meua àvia vivia a Girona. Llavors em va venir a buscar per intentar fer-me un visat i poder sortir del país durant un temps. Ho vam aconseguir i vaig estar a la ciutat catalana durant unes dues o tres setmanes.

-I doncs?

-La meua àvia coneixia una dona que em va oferir un treball a Andorra, en un principi com una cosa temporal d'una setmana, per donar classes de rus i cuidar un nen d'una família resident al país.

-I com va anar?

-Em van ajudar a fer els papers i al final em vaig quedar al Principat.

-Actualment, a què es dedica?

-Vaig cursar uns estudis relacionats amb el món de l'esport a Barcelona i des de fa un parell d'anys soc professora de Pilates.

-Com va viure l'episodi bèl·lic de la invasió russa a Ucraïna que va començar al febrer?

-Estava aquí al país i va ser molt fort. Vaig estar molt nerviosa i se'm feia molt difícil de creure. Tampoc dormia a les nits i estava molt preocupada per la meua família, que la tinc allà. En aquest sentit, de vegades no podia parlar amb ells, de fet encara ni els he vist. Puc dir que és el pitjor que m'ha passat a la vida.

Kristina Bordonos

PROFESSORA DE PILATES

D'origen ucraïnès, va arribar al Principat l'any 2014.

PER
Pol
Forcada Quevedo

-Ara, però, està millor?

-Després de l'estiu sí perquè al final t'acostumes, i la meua família va poder tornar a casa. Però el primer mig any va ser com un infern, ja que no podien venir cap aquí.

-Tenir un contacte regular amb els seus familiar és molt complicat?

-Sí. Parlem només per missatges i videotrucades. És un alleujament, però a la vegada ho passo malament perquè em van comentant que, per exemple, en els darrers quatre dies no han tingut aigua, llum, ni calefacció.

-I en aquests moments de contacte, com li expliquen la situació que es viu allà?

-És bastant difícil. També tenen por quan sonen les sirenes. A més, viuen a prop de Kiiv, on hi ha bastants atacs. L'altre dia, la meua mare va sentir una explosió darrere de casa. És terrible, no saps què fer en aquestes situacions, sobretot mentalment. ≡

ALPINA
immobiliària
T. 00376 825428

Gestió de lloguers, compra i venda de finques

Administració de comunitats de propietaris

Consulti'ns sense cap compromís

També pot contactar-nos mitjançant la nostra pàgina web

www.alpinaimmobiliaria.com

POMPES FÚNEBRES DE LES VALLS

Fem més fàcils els moments més difícils

www.pompesfunebresdelesvalls.com Tels.: 866 632 - 807 180
info@pompesfunebresdelesvalls.com

INFORMA'T

Rep cada dia els nostres titulars a través d'Instagram, Facebook, Twitter o via Newsletter

[Instagram](https://www.instagram.com) [Facebook](https://www.facebook.com) [Twitter](https://www.twitter.com) [Newsletter](https://www.newsletter.com) [WWW.ELPERIODIC.AD](http://www.elperiodic.ad)